
بازشناسی جامعه‌شناسی نیازهای فرهنگی دانشجویان مطالعه‌ای در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی اراک

دکتر فرهاد امام جمعه^۱

چکیده:

پایگاه ویژه تربیت، تعادل و انسجام پویا در رفتار فرهنگی نسل بالنده دانشجویان و نقش عظیمی که دانشگاه در پرورش مدیران و کارگزاران آینده نظام جمهوری اسلامی ایفا می‌کند بررسی پوشیده نیست. در این زمینه ضرورت توجه به فعالیت‌های فرهنگی و تحصیلی دانشجویان به خصوص چگونگی گذراندن اوقات فراغت آنها براساس نیازها و فهم ایشان از نوع و اولویت بندی نیازها اهمیت ویژه‌ای دارد. به نظر ما مطالعه و تأمل بیشتر در مباحث این مقاله برای کارشناسان و مدیران فرهنگی دانشگاه‌ها و متخصصان مطالعات و مدیریت فرهنگی ضروری است. از این رو لازم است که با آگاهی و هماهنگی مؤثر این قشر پویا و گسترده (دانشجویان) در زمینه برنامه‌ریزی صحیح برای اوقات فراغت آنان و استفاده هر چه بهتر از ایام پر ارزش دانشجویی مشارکت داشت. هدف از اجرای این پژوهش شناسایی نیازهای فرهنگی دانشجویان است تا بتوان بر مبنای آن کارآیی برنامه‌ریزی‌های آینده را تقویت نمود. حجم نمونه در این مطالعه بر اساس فرمول کوکران ۱۴۰ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی اراک است. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، ترکیبی از روش طبقه‌ای متناسب با حجم بوده است. روش کار پیمایشی با کاربرد تکنیک پرسشنامه است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که در میان دانشجویان نیازهای تفریحی در مرتبه اول، نیازهای ورزشی در مرتبه دوم، نیازهای آموزشی در مرتبه سوم، نیازهای پژوهشی در مرتبه چهارم، نیازهای اجتماعی در مرتبه پنجم، نیازهای مذهبی در مرتبه ششم و نیازهای هنری در مرتبه هفتم قرار دارند؛ و بیشتر پاسخگویان امکانات ارائه شده از سوی دانشگاه را ضعیف ارزیابی نموده‌اند.

کلید واژه‌گان: نیازهای فرهنگی، دانشجویان، دانشگاه، اوقات فراغت

مقدمه

دانشجویان منبع پویای جوانی هستند که به عنوان انسان دارای نیازهای اجتماعی و فرهنگی بوده که به دلیل شرایط تحصیلی و موقعیتی، نیازهای منحصر به فردی دارند و تا حد قابل ملاحظه ای شناخت بنیادی این نیازها مغفول مانده است. از آنجایی که هدف اصلی آموزش عالی، پرورش نیروی انسانی ماهر می باشد و پرورش، یک جریان چند بعدی و همه جانبه در زمینه های جسمانی، شناختی، عاطفی، اخلاقی و به ویژه فرهنگی و اجتماعی است و باید از همه این ابعاد مربوطه مورد توجه قرار گیرد. تربیت یک جامعه منوط به گذار از مراحل فکری و عملی است و برای توسعه جامعه نیز انسان ها باید تربیت شوند (خرازی، ۱۳۸۸؛ ۱۰۵).

در سال های پس از انقلاب، فرهنگ حداقل به صورت نظری در صدر موضوعات مورد توجه بوده است و در دوره های گوناگون در بسیاری از گفتارها و تحلیل های رسمی و غیر رسمی بر اهمیت مسائل فرهنگی تأکید شده است. آگاهی های اجتماعی - فرهنگی مجموعه گسترده ای از شناخت اجتماعی انسان را در تمامی مراحل اجتماعی شدن شامل می شود. در جامعه امروز که نقش نیروهای اجتماعی در حوزه فرهنگ نسبت به گذشته به مراتب افزون تر شده است، ضرورت هماهنگی و همسویی صاحب نظران و کارشناسان و برنامه ریزان هر کشور با نیازهای فرهنگی جامعه نیز بیشتر احساس می شود. جامعه رشد یافته، جامعه ای است که بتواند نیازهای فرهنگی خویش را در رهگذر حیات و حرکت اجتماعی باز شناخته و از تظاهرات و تمایلات کاذب یا گذرا تفکیک کند؛ و قدرت پاسخگویی به این نیازها و بهره گیری از آنها را در جهت رشد و کمال معنوی و مادی را دارا باشد (مسجد جامعی، ۱۳۸۷؛ ۱۲۳) سازمان علمی، فرهنگی و آموزشی ملل متحد (یونسکو) فرهنگ را "کلّیت تامی از ویژگی های معنوی، فکری و احساسی می داند که یک گروه اجتماعی را مشخص می کند. فرهنگ نه تنها هنر و ادبیات را در بر می گیرد بلکه شامل آیین های زندگی، حقوق اساسی نوع انسانی، نظام های ارزشی، سنت ها و باورهاست". (یونسکو، ۱۳۷۶؛ ۱۱۲).

تعاریف ارائه شده درباره فرهنگ بیانگر آن است که فرهنگ با زندگی اجتماعی ملازم است. به عبارت دیگر بدون در نظر داشتن فرهنگ، حیات انسانی معنا و مصداق پیدا نمی کند. زندگی فرهنگی در هر جامعه در دو بعد: فعالیت و مشارکت در تولید فرهنگی و خلاقیت فرهنگی نمود پیدا می کند (اسماعیلی و ربیعی، ۱۳۷۸؛ ۱۰۷). وظیفه و کارکرد نظام فرهنگی هر جامعه ارایه قواعد و الگوهایی جهت تامین نیازهای گسترده افراد جامعه است؛ و فرهنگ

وظیفه حفظ و تداوم حیات اجتماعی را بر عهده دارد. هویت بخشی به اعضای جامعه و حفظ انسجام و همبستگی اجتماعی از دیگر کارکردهای فرهنگ به شمار می‌رود. برای تحقق وظایف و کارکردهای اشاره شده، نهادها، مؤسسات و سازمان‌های مختلفی شکل گرفته‌اند. به موجب اصل پنجاه و نهم سیاست فرهنگ جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه به همراه آموزش و پرورش، صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و حوزه‌های علمیه از مهم‌ترین نهادهای متولی فرهنگ و سیاست‌گذاری فرهنگی به شمار می‌رود.

دانشگاهها به عنوان پویاترین سازمان فرهنگی می‌تواند در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و ارائه خدمات و فعالیت‌های فرهنگی نقش خود را ایفا کند. همکاری با سیاستگذاران در تدوین خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان فرهنگی برای دستیابی به اهداف توسعه‌ی فرهنگی، دستیابی بیشتر مردم به کالاها و خدمات فرهنگی، همکاری و مشارکت در زندگی فرهنگی، حفظ میراث و تقویت هویت فرهنگی یکی از رسالت‌های مهم نظام دانشگاهی به شمار می‌رود.

شرط لازم تحقق اهداف فوق‌برخورداری از سیاست‌های فرهنگی و برنامه‌ریزی فرهنگی است. بدون شک برنامه‌ریزی در حوزه فرهنگ نمی‌تواند همه دست‌یافتنی‌ها را دست‌یافتنی کند، اما قطعاً فقدان برنامه‌ریزی فرهنگی در دانشگاه می‌تواند بسیاری از دست‌یافتنی‌ها دست‌یافتنی کند. برنامه‌ریزی فرهنگی از مؤلفه‌ها و مراحل متعددی تشکیل شده است. سنجش نیازها و شناسایی اولویت‌های مهم‌ترین و اساسی‌ترین مرحله برنامه‌ریزی فرهنگی است.

اولویت‌بندی نیازها به معنی ترجیح مطلق یک نیاز بر نیاز دیگر نیست بلکه تشخیص مهمترین نیازها، تعیین نقاط اشتراک نیازها و سنجش نسبت به توجه به هر نیاز در هدف‌گذاری برنامه‌ها است. مهمترین نیاز به معنی نیازی است که رفع نشدن آن می‌تواند مشکلات بیشتری برای فرد نیازمند به وجود آورد. به این معنا بر میزان عدم همگرایی اشخاص با ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی-تربیتی جامعه و اختلالات رفتاری در عملکردنظام‌های شخصیتی و ایجاد بحران در انسجام اجتماعی جامعه‌های خردوکلان می‌افزاید.

شناسایی نیازهای فرهنگی و انتظارتی که دانشجویان جهت گذران اوقات فراغت دارند جزء ضرورت‌های هر گونه برنامه‌ریزی در حوزه آموزش عالی به شمار می‌رود. برنامه‌ریزان با شناخت ابزارها، کالاها و خدمات فرهنگی مورد علاقه دانشجویان می‌توانند زمینه مناسب را جهت تکمیل اوقات فراغت دانشجویان فراهم سازند. یکی از فواید بررسی نیازها و پاسخگویی به آنها ایجاد نگرش مثبت در دانشجویان نسبت به نهاد دانشگاه است. این امر سبب می‌شود که

دانشجویان پیام های دانشگاه را با رضایت خاطر بپذیرند؛ و براساس آن جامعه پذیر شوند و به تبع آن جامعه را از ارزش های خود متأثر سازند.

در خصوص شناسایی نیازهای فرهنگی، پژوهشهای متعددی صورت گرفته است. از آن جمله می توان به پژوهش نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد، معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی واحد مشهد (۱۳۷۶) اشاره نمود. این پژوهش با هدف شناخت میزان تقاضای دانشجویان برای کارهای فرهنگی و همچنین اتخاذ راهبردهایی جهت ارضاء نیازهای دانشجویان درچارچوب اهداف سازمانهای فرهنگی با تاکید بر فعالیتهای جهاد دانشگاهی انجام شده است. شناخت وجوه تمایز و تشابه نیازهای فرهنگی دانشجویان دختر و پسر، و سلسله مراتب نیازها و یافتن پاسخ به انشقاق فرهنگی جزء اهداف تحقیق بوده است. از بین ۵۴ نیاز اظهار شده، توزیع بن کتاب، تجهیز کتابخانه های دانشگاه، تاسیس مراکز شغلی و کارپایی، تهیه جزوات آمادگی کارشناسی ارشد، تهیه بانک اطلاعاتی پایان نامه، برگزاری دوره آموزشی رایانه باهزینه مناسب، تهیه مقدمات دیدار از نمایشگاه کتاب، برگزاری کلاسهای آمادگی کارشناسی ارشد و برگزاری دوره های آموزشی زبان خارجی با هزینه مناسب و برگزاری کنکور آزمایشی با هزینه مناسب درزمره ۱۰ نیاز با اولویت از نظر دانشجویان بوده است.

مریم رسولی تحقیقی را با عنوان نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشگاه الزهرا انجام داده است. براساس نتایج این تحقیق تهیه بلیط رایگان و نیم بها برای سینما و تئاتر و موزه بیشترین متقاضی و برگزاری جلسات نقد و بررسی و قصه نویسی دانشجویی دارای کمترین متقاضی بوده است. در مورد مسائل سیاسی - اجتماعی بیشترین توجه به برپایی تریبون آزاد و کمترین توجه به تهیه بن کتاب با قیمت مناسب و مسائل مذهبی برگزاری اردوهای زیارتی داخل کشور دارای بیشترین متقاضی بوده است.

نتایج تحقیقی در دانشگاه صنعتی امیرکبیر (۱۳۸۳)، نشان داد که در حوزه هنری - ادبی: برپایی شب شعر دانشجویی، برگزاری نمایشگاه ها، کنسرت ها، جنگ های هنری- ادبی، پخش فیلم های ایرانی، خارجی و انتشار نشریه عمومی یا تخصصی در زمینه هنری- ادبی مورد نیاز است. در زمینه ورزشی و تفریحی، کوه پیمایی، اردوهای سیاحتی و زیارتی ازجمله نیازهایی است که ضرورت بسیاری دارد. در مورد فعالیت های سیاسی دانشجویان بیشتر علاقمند به مسائل علمی در رابطه با سیاست علاقه داشتند. دیگر نیازهای فرهنگی دانشجویان عبارت از: برگزاری کارگاه آموزشی درباره انتخاب همسر، برگزاری سمینارهایی درباره ازدواج، برگزاری

میزگرد به منظور بررسی اعتیاد دانشجویان و ارائه خدمات مشاوره‌ای درباره مشکلات دانشجویان و کارگاه آموزشی برای کسب مهارت‌های شغلی دارای بیشترین ضرورت بوده است. دانشگاه تکنونوری توسط آن ران و ویو ادوارد (۲۰۰۶) در پژوهشی بالاترین نیازهای فرهنگی دانشجویان را توجه به مهارت‌های مطالعاتی و ارتباطی با ۴۹ درصد و همچنین کارهای گروهی با ۳۷ درصد مشخص نموده است. پایین‌ترین نیاز آنها نیز به ارتباط مطلوب با استادان با ۱۷ درصد اشاره می‌کند. توجه به مهارت‌های مطالعاتی و توجه به کارهای ادبی - ملی با ۱۱ درصد در مراحل بعدی قرار دارد.

برندان بارتام (۲۰۰۹) در پژوهشی که در دانشگاه ولور همپتون انگلیس انجام شد به بررسی نیازهای فرهنگی دانشجویان پرداخت. یافته‌ها حاکی از آن است که بخش عمده دانشجویان نیازهای اجتماعی راعمه نیازهای خود دانسته‌اند. آنان همچنین قابلیت حضور و تعامل اجتماعی در شبکه‌های اجتماعی را عمده‌ترین نیاز خود دانسته‌اند.

بنابراین در این پژوهش سعی بر آن است تا به شیوه علمی به شناسایی انواع نیازهای فرهنگی و تعیین اولویت نیازها پرداخته شود. این نیازها را می‌توان در ۷ مقوله مشتمل بر نیازهای آموزشی، نیازهای پژوهشی، نیازهای تفریحی، نیازهای ورزشی، نیازهای هنری، نیازهای اجتماعی، نیازهای مذهبی طبقه‌بندی نمود. نتایج این پژوهش و پژوهش‌های مشابه می‌تواند شناخت ما را نسبت به نیازهای فرهنگی دانشجویان بهبود بخشد. با انجام این گونه بررسیها جامعه علمی در مورد برنامه ریزی فرهنگی ارتقاء یافته و با استفاده از نتایج آن می‌تواند برنامه‌های متناسب تری برای یکی از بالنده‌ترین اقشار اجتماعی دانشجویان و سرمایه‌های علمی و فرهنگی فدای ایران تدارک ببیند.

چارچوب نظری

مانند سایر مفاهیم و واژه‌های متداول، در خصوص مفهوم نیاز توافق عمومی وجود ندارد. به عبارت دیگر فهم و مفهوم نیاز تا حدود زیادی بستگی به برداشت ما در خصوص نیازها و اینکه آن را در چه جامعه یا حوزه‌ای مورد بررسی قرار می‌دهیم دارد. اصولاً هر تکنیک نیازسنجی بر تعریف خاصی از نیازها و قلمرو و حدود آن مبتنی است. از این رو ضرورت دارد که نظریات و عقاید مختلف در ارتباط با مفهوم نیاز و در نتیجه نیازسنجی مورد بررسی قرار گیرد. ساروخانی به نقل از آلن بیرو نیاز را در سه بخش تعریف می‌کند:

الف) نیاز نوعی احساس فقدان یا حرمان است که به یک موجود زنده (مخصوصاً انسان دارای آگاهی) به جهت آنکه در جریان تحقق اهدافش خود را فاقد چیزی می‌بیند، دست می‌دهد. این احساس که می‌تواند از جهاتی آسیب ببیند، موجب تمایل به هر چیزی می‌شود که امکان رضای نیاز را فراهم می‌سازد.

ب) همچنین با این واژه، حالت موجودی در نظر می‌آید که از خارج و در برابر آنچه در جریان تحقق اهدافش کم دارد به او نگریسته می‌شود. در این معنی، ممکن است فردی دارای نیازهایی باشد بدون آنکه از آن‌ها خبر یا آگاهی داشته باشد.

پ) علاوه بر این، با این واژه، می‌توان چیزی را مطرح نمود که یک موجود برای زندگی بدان نیازمند است، نظیر اکسیژن (ساروخانی، ۱۳۶۶؛ ۴۲۲)

آبراهام مازلو معتقد است که نیازها از یک سلسله مراتب برخوردارند، به زعم وی این سلسله مراتب به شرح زیر است: نیازهای فیزیولوژیکی، نیازهای ایمنی، نیازهای اجتماعی، نیازهای احترام و نیازهای خودیابی. (علاقه مند، ۱۳۸۲؛ ۳۰) شعاری نژاد در اثر خود با عنوان «فرهنگ علوم رفتاری»، در ذیل واژه نیاز می‌نویسد: «حالتی که با احساس فقدان یا خواستن چیزی یا لزوم انجام دادن کاری مشخص می‌شود. در چنین حالتی، مفهوم نیاز با مفهوم انگیزه مترادف می‌گردد. همچنین به هیجان یا اضطرابی اطلاق می‌شود که در موجود زنده به علت یک کمبود درونی یا بیرونی وارد می‌شود. (شعاری نژاد، ۱۳۶۴؛ ۲۶۸) از نظر اتکینسون نیاز عبارت است از «هرگونه فقدان یا کمبود احساس شده توسط فرد که مغایر با رفاه او باشد». هنگامی که مردم نسبت به فاصله بین وضع موجود و مطلوب آگاهی پیدا کنند، نسبت به وضع حال، احساس نارضایتی می‌کنند یا یک نوع عدم رضایت در درون آنها ایجاد می‌گردد و این حالت به احساس نیاز منجر می‌شود. به عبارت دیگر پس از شناخت این وضعیت، نیازی در درون فرد شکل می‌گیرد که می‌تواند به عنوان انگیزه‌ای قوی برای تلاش بیشتر در جهت رسیدن به هدف باشد (شعبانی، ۱۳۸۰؛ ۳۹)

سائدهو معتقد است که ویژگی نیازهای انسانی، دارای خصوصیات زیر می‌باشد: تمام مردم نیازهایی دارند. نیازها بیانگر فاصله بین وضع موجود و وضع مطلوب هستند؛ نیازها در یک طبقه بندی معمولی به سه دسته فیزیکی، اجتماعی و ادغامی تقسیم میشوند؛ نیازها می‌توانند دارای ماهیت انفرادی باشند یا بین اعضای گروهها مشترک باشند نیازها به مرور زمان تغییر میکنند؛ نیازهای مردم با افزایش سن و ایجاد تغییرات اقتصادی و اجتماعی تغییر می‌کند؛ اهمیت نسبی

نیازها از شرایط فیزیکی و هنجارهای فرهنگی تاثیر می‌پذیرند (ساندهو، ۱۹۹۴).

در تحلیل جامعه‌شناختی، ساختارها و شرایط اجتماعی موجد نیازها می‌باشد. **تالکوت پارسونز** جامعه‌شناس کارکرد گرای ساختی، انواع نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را از یکدیگر متمایز می‌سازد. به نظر او محور نیازهای فرهنگی و اجتماعی نفوذ در تعاملات و اندیشه و پابندی به ارزشها می‌باشد. وی نفوذ به ارزشها را مهمترین خواسته‌های مطلوب یک جامعه می‌داند (روشه، ۱۳۷۶؛ ۱۳۵). انسان‌ها از طریق تجربه، رشد و جامعه‌پذیری، نیازهای اجتماعی را کسب می‌کنند. نیازهای اجتماعی در اوایل کودکی تعیین نمی‌شوند، بلکه به مرور زمان تغییر می‌کنند (ریو، ۱۳۸۵). در این عرصه کارکرد جامعه‌پذیری عمدتاً از آن خانواده و نظام آموزشی جامعه است (روشه، ۱۳۷۵؛ ۱۶۵). اما جز این دو، گروه‌ها و مراکز بسیاری مستقیم و غیرمستقیم در چنین کارکردی سهیم‌اند. همه فعالیت‌های تربیتی، گروه‌های دوستان، همسالان، همکاران یا هم‌محله‌ای‌ها، مراکز فرهنگی و مذهبی مانند فرهنگسراها، مساجد، هیأت‌های مذهبی، وسایل ارتباط جمعی، سندیکاها و احزاب سیاسی، فعالیت‌های فکری و هنری و ...

در نظریه **پارسونز** فرهنگ یک نظام مسلط است و او خود را یک جبر گرای فرهنگی می‌نامد. بنابر دیدگاه تالکوت پارسونز، نظام فرهنگی عام‌ترین و گسترده‌ترین نظام کنشی در جوامع انسانی به شمار می‌رود. براساس این دیدگاه نظام فرهنگی شامل یک سپهر معنایی بسیار وسیع است که بر دیگر نظام‌ها و خرده‌نظام‌های کنشی جوامع انسانی تاثیر می‌گذارد. این جامعه‌شناس، ارزش‌ها و اعتقادات افراد و جوامع را مواد تشکیل‌دهنده نظام‌های فرهنگی می‌داند و معتقد است که این مواد جهت‌دهنده سایر نظام‌های کنشی دیگر هستند (روشه، ۱۳۷۵؛ ۱۶۶).

به لحاظ گونه‌شناسی، از منظر اجتماعی می‌توان برداشت‌ها و تعاریف ارائه شده درباره نیازها را به چهار دسته طبقه‌بندی کرد:

۱- نیاز به عنوان فاصله بین وضع موجود و وضع مطلوب: به نظر «گافمن»^۱، نیاز به موقعیتی دلالت دارد که بین وضع موجود با وضع مطلوب فاصله باشد. به نظر وی، وضعیت مطلوب دربرگیرنده ایده‌آل‌ها، هنجارها، ترجیحات، انتظارات و ادراکات مختلف درباره آنچه که باید باشد، است.

۲- نیاز به عنوان یک خواست یا ترجیح: در این دیدگاه، نظرات و عقاید افراد و گروه‌ها مد نظر است.

۳- نیاز به عنوان یک عیب یا نقصان: در این برداشت، نیاز به عنوان یک نقصان و عیب یا نوعی کمبود محسوب می‌شود. در این دیدگاه، عدم وجود نوعی توانایی، مهارت یا نگرش که منجر به ضرر یا خسران در عملکرد فردی یا سازمانی گردد، نشانگر وجود «نیاز» است.

۴- برداشت ترکیبی: نوعی رویکرد ترکیبی است. از این دیدگاه موقعیتهای مختلف، جامعه مورد نظر، نوع نیازها و پارامترهای عدیده دیگر برداشت‌ها را از نیازها و نیازسنجی شکل می‌دهند (فتحی، ۱۳۷۵؛ ۷-۱۰؛ عباس زادگان، ۱۳۷۹؛ ۱۵).

از نظر **برادشاو** نیازهای مختلف در یکی از طبقات زیر قابل جایگزینی یا دسته بندی می‌باشد: الف-نیازهای هنجاری، ب- نیازهای احساس شده ج-نیازهای بیان شده یا مورد تقاضا د- نیازهای مقایسه ای ه-نیازهای پیش بینی شده یا مورد انتظار (فتحی و اجارگاه، ۱۳۷۳).

با توجه به مطالعات بنیادی و مقدماتی پژوهشگر از آنجائی که نیازسنجی فرهنگی در مجموعه مباحث جامعه‌شناسی و روان‌شناسی قرار می‌گیرد از این رو محقق بهره برداری از نظریه جامعه‌شناختی و روان‌شناسی همچون **نظرمالزو** را بیشتر در دستور کار خود دارد. اما خاطر نشان شده که تجربه مطالعاتی **پارسونز** سنخیت و کاربرد بیشتری با فضای موضوع تحقیق این پژوهش دارد. علاوه بر نظریه پارسونز می‌توان برای سنجش نیازها از پژوهش گسترده میدانی انجام شده در ایران با عنوان فعالیت و مصرف کالاهای فرهنگی در سال ۱۳۷۹ که جامعه هدف آن، شهروندان ساکن در شهرهای مراکز استان‌ها بوده اند استفاده کرد. در این تحقیق فعالیت‌های فرهنگی شامل فعالیت‌های مذهبی، فعالیت‌های اجتماعی، فعالیت‌های ورزشی، فعالیت‌های تفریحی و فعالیت‌های هنری طبقه بندی شده است. (رجب زاده، ۱۳۸۱).

فعالیت مذهبی: گرایش انسان به امور مقدس و ماورایی او را به فعالیت دینی سوق می‌دهد. بخش مهمی از فعالیت دینی در عرصه‌ی رفتاری تجلی پیدا می‌کند. انجام اعمال مذهبی و شرکت در مجامع مذهبی (اعم از مولودی و عزاداری)، شرکت در مجالس سخنرانی دینی، شرکت در جلسات دعا و ذکر، رفتن به جلسه قرآن، شرکت در نماز جماعت و جمعه، زیارت اهل قبور، رفتن به زیارت گاهها، خواندن قرآن و شرکت در مراسم اعتکاف در زمره فعالیت‌های مذهبی قرار می‌گیرند.

فعالیت اجتماعی: گرایش به غیر و حس نوع دوستی و ضروریات زندگی، انسان را به فعالیت اجتماعی، متمایل می‌سازد. مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی از طریق عضویت و فعالیت در مجامعی چون انجمن‌های علمی، فرهنگی، انجمن‌خانه و مدرسه، اتحادیه‌های صنفی، تشکل‌های اسلامی، بسیج، تشکل‌ها و احزاب سیاسی، انجمن‌های خیریه و ... در زمره فعالیت‌های اجتماعی به حساب می‌آید. معاشرت با اقوام و خویشان، همسایگان، دوستان و همکاران نیز در زمره فعالیت‌های اجتماعی می‌باشند. رفتن به قهوه‌خانه‌ها، کافه و پاتوق نیز که با هدف برقراری و توسعه روابط اجتماعی صورت می‌گیرد، از جمله فعالیت‌های اجتماعی به شمار می‌آید.

فعالیت‌های ورزشی: انجام حرکات جسمانی به صورت فردی و یا اجتماعی، با هدف تقویت و یا باز تولید انرژی از دست رفته در زمره فعالیت‌های ورزشی است. همچنین تماشای مسابقات ورزشی و پی‌گیری اخبار و اطلاعات مربوط به فعالیت‌های ورزشی نیز در زمره فعالیت‌های ورزشی به شمار می‌آید.

فعالیت تفریحی: هر گونه فعالیت‌های جسمی و ذهنی که به منظور دستیابی به انبساط خاطر و سرگرم‌سازی در زمان اوقات فراغت فرد انجام می‌گیرد، جزء فعالیت‌های تفریحی محسوب می‌شود.

فعالیت‌های هنری: منظور از فعالیت‌های هنری اقدامات و فعالیت‌هایی است که تخیل و تجسم، خمیرمایه اصلی آن است. محصول این نوع فعالیت پرورش ذوق می‌باشد (همانجا؛ ۵). هدف مطالعاتی: با برجسته نمودن موضوع نیازها بازکاوی در ابعاد آموزشی، تفریحی، پژوهشی، ورزشی، هنری، و مذهبی و اقتضائات روحی و ذهنی آن در قشر دانشجوی امروز جامعه باتوجه به عرضه نمونه‌ها و مصادیق بازتاب دهنده نیازها در محیط دانشگاه بزرگی مانند دانشگاه جامع اراک.

روش شناسی تحقیق

داده‌های مورد نیاز از طریق روش پیمایشی جمع‌آوری گردیده است. مزیت پیمایش نسبت به روش‌های دیگر، کارآمد بودن و قدرت آن در توصیف مناسب ویژگی‌های واحدهای تحلیل و مقایسه دقیق خصوصیات آنها به کمک استنباط علی است. همچنین پیمایش‌ها وسیله بسیار خوبی برای سنجش نگرشها در جمعیت‌های بزرگ می‌باشد (بسی، ۱۳۸۶؛ ۵۲۷). تکنیک

گردآوری اطلاعات نیز به تناسب روش پیمایشی، پرسشنامه بوده است که به صورت حضوری و با مراجعه به افراد تکمیل گردید.

جامعه آماری: جامعه آماری در این تحقیق دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی اراک می باشد جمعیت این دانشگاه بنا به آمار (سال ۱۳۹۰) ۱۶۷۰۹ نفر می باشد.

سبک نمونه گیری: نمونه گیری در این پژوهش، ترکیبی از روش طبقه ای متناسب با حجم نمونه بوده است. به این صورت که ابتدا از کل دانشکده های دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، سه دانشکده فنی و مهندسی، کشاورزی، علوم انسانی را انتخاب نموده و سپس در درون این دانشکده ها، سهمیه ها و حجم نمونه هر دانشکده به تناسب دانشجویان هر مقطع تحصیلی تعیین گردیده است. با توجه به اینکه ورودی های جدید نیاز به برنامه ریزی بیشتری دارند نمونه خود را بیشتر از بین ورودی های ۸۹ و ۹۰ انتخاب نموده ایم. در خصوص انتخاب نمونه از رشته های مختلف در هر دانشکده، سعی شده به تناسب فراوانی هر رشته توجه شود.

حجم نمونه: به منظور تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شده است. با توجه به اینکه تعداد دانشجویان دانشکده فنی و مهندسی ۶۵۰۹، دانشکده علوم انسانی ۳۰۴۹ و دانشکده کشاورزی ۷۹۶ نفر بودند؛ پس از قرار دادن این اعداد در فرمول مذکور و گرد نمودن عدد حاصل، حجم جامعه آماری مورد مطالعه ۹۵ نفر بدست آمد. برای حصول اطمینان بیشتر از بررسی دقیق و کل در جامعه آماری مورد مطالعه، این عدد به ۱۴۰ و حجم جامعه آماری اندکی ارتقاء یافت و براساس درصد گیری از حجم کل، سهم جامعه آماری براساس مندرجات جدول شماره ۱ تعیین گردید.

جدول شماره ۱: حجم نمونه دانشجویان شاغل به تحصیل دانشگاه آزاد اسلامی اراک ۹۱-۹۰ به تفکیک

مقطع و دانشکده

مقطع تحصیلی	فنی و مهندسی	علوم انسانی	کشاورزی
کاردانی	۵۶,۰ (حذف)	۰	۰
کارشناسی	۷۶	۲۵	۸
کارشناسی ارشد	۱۲	۱۶	۳
دکتری	۰	۳۵,۰ (حذف)	۱,۰ (حذف)
مجموع هر دانشکده	۸۸	۴۱	۱۱
جمع کل	۱۴۰		

یافته‌های پیمایشی:

از تعداد دانشجویان مورد بررسی (۱۴۰ نفر) ۳۴ درصد آنها دختر و ۶۶ درصد پسر بودند. میانگین توزیع سنی دانشجویان گروه سنی ۲۵-۲۰ سال با ۵۹ درصد بالاترین درصد را به خود اختصاص داده، و گروه سنی ۲۵-۳۰ سال با ۸ درصد کمترین درصد را از آن خود کرده است. ۸۲ درصد از دانشجویان مجرد و ۱۸ درصد از آنها متاهل بودند. ۶۱ درصد از دانشجویان بومی و ۳۹ درصد غیر بومی بودند. ۷۸ درصد پاسخگویان در مقطع کارشناسی و ۲۲ درصد در مقطع کارشناسی ارشد مشغول به تحصیل بودند. ۲۹ درصد از دانشجویان از دانشکده علوم انسانی، ۶۳ درصد دانشکده فنی و مهندسی، ۸ درصد از دانشجویان دانشکده کشاورزی بودند. باین وصف نیازهای موردنظر ایشان را به ترتیب جداول ذیل منعکس می‌نماییم:

جدول شماره ۲: میزان علاقمندی به برنامه‌های فرهنگی-آموزشی

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
فوق برنامه آموزشی	۳۱	۲۱	۲۴	۷	۱۷
آمادگی کنکور	۳۴	۲۰	۲۲	۱۱	۱۲
آموزش کامپیوتر	۱۰	۹	۱۳	۲۵	۴۳
مهارت‌های زندگی	۱۲	۱۵	۱۹	۲۱	۳۳
آموزش زبان انگلیسی	۱۱	۶	۱۷	۱۹	۴۷

با توجه به نتایج به دست آمده از سوال میزان علاقه مندی به برنامه‌های فرهنگی - آموزشی ۳۴ درصد گزینه خیلی کم و کم، ۱۹ درصد گزینه متوسط و ۴۷ درصد گزینه زیاد و خیلی زیاد را انتخاب نموده‌اند. می‌توان گفت که در بین برنامه‌های فرهنگی-آموزشی بیشترین علاقه مندی مربوط به برنامه‌های آموزش کامپیوتر با ۶۸ درصد و کمترین علاقه مندی مربوط به کلاس‌های آمادگی کنکور با ۵۴ درصد می‌باشد.

جدول شماره ۳: میزان علاقمندی به برنامه های فرهنگی-پژوهشی

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
مقالات علمی	۱۱	۱۷	۲۷	۹	۳۶
همایش علمی	۷	۱۰	۲۱	۳۶	۲۶
نشریات دانشجویی	۱۶	۱۹	۴۴	۸	۱۳
مسابقات فرهنگی	۱۶	۳۵	۲۱	۱۶	۱۲
مسابقات ادبی	۲۴	۲۲	۳۴	۱۰	۱۰
برگزاری نمایشگاه های علمی - هنری	۱۳	۱۱	۴۶	۱۳	۱۸
برگزاری نمایشگاه کتاب	۷	۱۰	۱۳	۲۶	۴۴

با توجه به نتایج بدست آمده از سوال میزان علاقه مندی به برنامه های فرهنگی - پژوهشی ۳۱ درصد گزینه خیلی کم و کم، ۲۹ درصد گزینه متوسط و ۴۰ درصد گزینه زیاد و خیلی زیاد را انتخاب نموده اند. هم چنین بیشترین علاقه مندی پاسخگویان به برگزاری نمایشگاه کتاب در دانشگاه با ۷۰ درصد و کمترین علاقه مندی مربوط به برگزاری مسابقات فرهنگی با ۵۱ درصد می باشد.

جدول شماره ۴: میزان علاقمندی به برنامه های فرهنگی-تفریحی

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
اردوهای زیارتی	۱۸	۱۰	۱۶	۱۶	۳۹
یاران فرهنگ	۲۸	۱۵	۲۵	۱۷	۱۵
اردوهای ورزشی	۹	۶	۲۶	۲۱	۳۷
اردوهای سیاحتی	۶	۵	۱۹	۱۸	۵۲
اردوهای مناطق جنگی	۲۵	۹	۳۳	۹	۲۵
اردوهای علمی	۷	۷	۲۱	۲۶	۳۹
اعزام به نمایشگاه کتاب	۹	۹	۱۹	۲۰	۴۳

نتایج به دست آمده از سنجش این سوال نشانگر این است که ۲۳ درصد گزینه خیلی کم و کم، ۲۳ درصد گزینه متوسط و ۵۴ درصد گزینه زیاد و خیلی زیاد را انتخاب نموده اند. همچنین می

توان گفت بیشترین علاقه مندی در بین برنامه های فرهنگی - تفریحی علاقه به اردوهای سیاحتی با ۷۰ درصد و کمترین علاقه مندی به برنامه های یاران فرهنگ با ۴۳ درصد می باشد.

جدول شماره ۵: میزان علاقمندی به برنامه های فرهنگی-ورزشی

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
شنا	۱۰	۵	۱۰	۲۱	۵۴
ورزش رزمی	۱۸	۱۳	۱۶	۱۳	۴۰
کوهنوردی	۱۵	۸	۲۰	۲۴	۳۳
فوتبال	۲۷	۱۴	۱۰	۱۶	۳۳
والیبال	۱۶	۱۳	۳۱	۱۵	۲۵
بسکتبال	۱۸	۱۹	۲۹	۱۱	۲۳
پیگ پنگ	۲۱	۱۵	۱۴	۱۷	۳۳
کشتی	۴۱	۲۰	۱۱	۱۰	۱۸
فوتسال	۲۱	۹	۲۳	۱۶	۳۱
بدنسازی	۲۰	۱۴	۱۵	۱۶	۳۵
شطرنج	۲۸	۹	۳۲	۸	۲۳
چوگان	۵۱	۱۳	۱۳	۴	۱۹
اسب سواری	۱۶	۱۱	۱۰	۱۹	۴۴
داوری ورزش	۳۷	۱۵	۱۰	۱۴	۲۴
برگزاری مسابقات ورزشی	۹	۹	۱۴	۲۷	۴۱

در پاسخ به این سوال ۳۶درصد گزینه خیلی کم و کم، ۱۷ درصد گزینه متوسط و ۴۷ درصد گزینه زیاد و خیلی زیاد را انتخاب نموده اند. همچنین بیشترین علاقه مندی مربوط شرکت در کلاس های آموزش شنا با ۷۵ درصد و کمترین علاقه مندی به شرکت در کلاس های آموزش چوگان با ۶۴ درصد می باشد.

جدول شماره ۶: میزان علاقمندی به برنامه های فرهنگی-هنری

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
آموزش نقاشی	۲۳	۱۹	۱۹	۱۴	۲۷
خوشنویسی	۱۹	۱۳	۳۵	۱۶	۱۷
عکاسی	۱۹	۸	۳۸	۱۵	۲۰
فیلمبرداری	۱۸	۹	۳۹	۲۰	۱۴
هنرهای نمایش	۴۵	۱۷	۲۱	۶	۱۱
نمایش و نقد فیلم	۴۱	۱۳	۲۳	۱۲	۱۱
موسیقی	۱۴	۸	۱۰	۱۷	۵۱
خیاطی	۶۴	۱۵	۱۲	۳	۶
هنرهای تزئینی	۵۹	۲۲	۱۱	۱	۶
نویسندگی	۴۶	۱۸	۱۹	۴	۱۳
مسابقات هنری	۴۸	۱۶	۱۸	۹	۹
تماشای تئاتر	۳۱	۲۱	۱۷	۱۴	۱۷
تماشای فیلم سینمایی	۱۰	۸	۱۶	۱۹	۴۷
شب شعر	۳۷	۱۴	۱۷	۹	۲۳

در پاسخ به سوال میزان علاقمندی به برنامه های فرهنگی - هنری ۴۸ درصد گزینه خیلی کم و کم، ۲۱ درصد گزینه متوسط و ۳۱ درصد گزینه زیاد و خیلی زیاد را انتخاب نموده اند. در بین برنامه های فرهنگی-هنری بیشترین علاقمندی مربوط به کلاسهای آموزش موسیقی با ۶۸ درصد و کمترین علاقمندی مربوط به برگزاری کلاسهای آموزش خیاطی با ۷۹ درصد می باشد.

جدول شماره ۷: میزان علاقمندی به برنامه های فرهنگی-مذهبی

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
شرکت در مجامع مذهبی	۳۴	۱۶	۱۵	۱۴	۲۱
شرکت در سخنرانی دینی	۴۳	۱۶	۱۵	۱۱	۱۳
شرکت در مجالس دعا و ذکر	۲۱	۶	۱۸	۲۳	۳۳
شرکت در جلسات قرآن	۱۸	۱۱	۴۱	۱۳	۱۷
شرکت در نماز جماعت	۲۴	۸	۳۹	۱۱	۲۹
خواندن قرآن در مجامع	۳۷	۱۶	۲۱	۷	۱۹
شرکت در مراسم اعتکاف	۲۶	۸	۱۵	۱۴	۳۷
شرکت در مسابقات قرآن	۲۶	۸	۱۹	۱۱	۳۶
آموزش قرآن کریم	۲۵	۹	۳۹	۱۱	۱۶
آموزش تواشیح و مداحی	۴۸	۱۶	۸	۹	۲۰

به طور کلی در پاسخ به این سوال ۴۱ درصد گزینه خیلی کم و کم ۲۲ درصد گزینه متوسط و ۳۶ درصد گزینه زیاد و خیلی زیاد را انتخاب نموده اند. هم چنین از نتایج بدست آمده از سوال میزان علاقه مندی به برنامه های فرهنگی- مذهبی نشان می دهد بیشترین علاقه مندی پاسخگویان به برگزاری مجالس دعا و ذکر با ۵۶ درصد و کمترین علاقه مندی مربوط به برگزاری کلاس های آموزش تواشیح و مداحی با ۶۴ درصد می باشد.

جدول شماره ۸: میزان علاقمندی به برنامه های فرهنگی-اجتماعی

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
عضویت در انجمن های علمی	۱۰	۹	۱۹	۲۲	۴۰
عضویت در انجمن های هنری	۱۶	۱۵	۴۳	۱۳	۱۲
عضویت در تشکل های اسلامی	۲۷	۱۸	۳۶	۹	۱۰
عضویت در بسیج	۴۱	۱۱	۲۰	۱۴	۱۴
عضویت در تشکل های سیاسی	۳۸	۱۳	۲۴	۱۲	۱۳
عضویت در انجمن های خیریه	۱۸	۹	۱۹	۱۹	۳۵
عضویت در هلال احمر	۱۷	۱۰	۲۲	۱۹	۳۱

در پاسخ به میزان علاقه مندی به برنامه های فرهنگی-اجتماعی ۳۶ درصد گزینه خیلی کم و کم ۲۶ درصد گزینه متوسط و ۳۸ درصد گزینه زیاد و خیلی زیاد را انتخاب نموده اند. هم چنین بیشترین علاقه مندی پاسخگویان به عضویت در انجمن های علمی با ۶۲ درصد و کمترین علاقه مندی مربوط به عضویت در بسیج دانشگاه با ۵۲ درصد می باشد.

جدول شماره ۹ میزان کافی بودن امکانات و فضای فرهنگی از دید دانشجویان

گویه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
فرهنگی - آموزشی	۴۷	۲۱	۲۳	۴	۵
فرهنگی - پژوهشی	۳۱	۳۳	۳۴	۸	۴
فرهنگی - تفریحی	۲۸	۲۸	۲۴	۹	۴
فرهنگی - ورزشی	۲۵	۱۸	۳۹	۱۰	۸
فرهنگی - هنری	۳۳	۲۶	۲۵	۱۰	۶
فرهنگی - مذهبی	۱۴	۱۳	۴۳	۱۰	۲۰
فرهنگی - اجتماعی	۳۶	۲۷	۲۳	۶	۴

با توجه به نتایج بدست آمده در خصوص این سوال که امکانات و فضای فرهنگی دانشگاه در امور فرهنگی را تا چه حد کافی و مناسب ارزیابی می کنید؟ ۵۶ درصد پاسخگویان امکانات ارائه شده از سوی دانشگاه را خیلی کم و کم، ۲۸ درصد متوسط و ۱۶ درصد زیاد و خیلی زیاد ارزیابی نموده اند. در این خصوص بیشترین رضایت مندی مربوط به برنامه فرهنگی - مذهبی با ۳۰ درصد و کمترین رضایت مندی از امکانات مربوط به برنامه های فرهنگی - آموزشی با ۶۸ درصد ارزیابی شده است.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به منظور بررسی نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی اراک انجام پذیرفته است که دارای ۷ سوال اصلی بوده و در طی آن به بررسی نیازهای فرهنگی - آموزشی، فرهنگی - پژوهشی فرهنگی - تفریحی، فرهنگی - هنری، فرهنگی - مذهبی و فرهنگی - اجتماعی پرداخته شده است. در انتهای پرسش نامه ۱ سوال مطرح گردید که به بررسی امکانات

و فضای دانشگاه در امور ارائه شده از دید دانشجویان مورد مطالعه پرداخته شد. نتایج بدست آمده از آن به شرح زیر می باشد:

در جمع بندی نهایی از نتایج تحقیق می توان علاقه مندی دانشجویان دانشگاه آزاد اراک در سال ۹۰ را برحسب اولویت این طور بیان کرد:

- ۱ - امور فرهنگی - تفریحی ۵۴ درصد
- ۲ - امور فرهنگی - ورزشی ۴۷ درصد
- ۳ - امور فرهنگی - آموزشی ۴۷ درصد
- ۴ - امور فرهنگی - پژوهشی ۴۰ درصد
- ۵ - امور فرهنگی - اجتماعی ۳۸ درصد
- ۶ - امور فرهنگی - مذهبی ۳۶ درصد
- ۷ - امور فرهنگی - هنری ۳۱ درصد

هم چنین با توجه به سوالاتی که در خصوص میزان علاقه مندی دانشجویان به امور فرهنگی بیان شد، ۱۵ اولویت زیر درصدهای بالاتری را نسبت به سایرین به خود اختصاص داده اند.

- ۱- برگزاری کلاس های آموزش شنا ۷۵ درصد
- ۲- برگزاری اردوهای سیاحتی ۷۰ درصد
- ۳- برگزاری نمایشگاه کتاب در دانشگاه ۷۰ درصد
- ۴- برگزاری کلاس های آموزش موسیقی ۶۸ درصد
- ۵- برگزاری مسابقات ورزشی در دانشگاه ۶۸ درصد
- ۶- برگزاری کلاس های آموزش کامپیوتر و اینترنت ۶۸ درصد
- ۷- برگزاری کلاس های آموزش زبان انگلیسی ۶۶ درصد
- ۸- برگزاری اردوهای علمی ۶۵ درصد
- ۹- تماشای فیلم سینمایی در دانشگاه ۶۶ درصد
- ۱۰- اعزام دانشجویان به نمایشگاه کتاب ۶۳ درصد
- ۱۱- برگزاری کلاس های آموزش اسب سواری ۶۳ درصد
- ۱۲- عضویت در انجمنهای علمی ۶۲ درصد
- ۱۳- برگزاری همایش های علمی در دانشگاه ۶۲ درصد
- ۱۴- برگزاری اردوهای ورزشی ۵۸ درصد

۱۵- برگزاری کلاس های آموزش کوهنوردی ۵۷ درصد

در بین خرده مقیاسهای هفت گانه، خرده مقیاس نیازهای تفریحی با فراوانی ۵۴ درصد در صدر نیازهای دانشجویان قرار گرفته است، بنابراین شایسته است مسولان دانشگاه، مهمترین اولویت خویش را مصروف ساماندهی مطلوب برای شرایط تفریحی دانشجویان صرف نمایند. ازاینرو بازسازی و برخورداری از یک محیط شاد و امکانات تفریحی در یک محیط علمی قطعاً یک نیاز فوری و حیاتی است. در این تحقیق مشخص گردید که دانشجویان علاقمند به برنامه های تفریحی و ورزشی هستند. در حالی که از نظر دانشجویان برنامه های دانشگاه بر روی مسائل مذهبی متمرکز شده است.

اینکه دانشجویان خرده مقیاس آموزشی را به عنوان دومین خرده مقیاس انتخاب نموده اند از یک طرف نشان دهنده شوق و علاقمندی متقاضیان را به امر تحصیل و از سوی دیگر میزان علاقمندی جوانان را به یادگیری و آموزش دانشگاهی هویدا می سازد که جای تأمل و سرمایه گذاری لازم بر روی این میزان علاقمندی جوانان را برای بهره برداری مطلوب علمی، آموزشی مورد تاکید قرار می دهد. مک کلنی (۱۹۸۸) از جمله ویژگی های یک آموزش عالی موفق را توجه به نیازهای آموزشی جامعه و فلسفه دانشجو محوری می داند.

نیازهای ورزشی نیز به همراه نیازهای آموزشی در اولویت دوم قرار دارد که توجه به زیر ساختهای ورزشی و داشتن امکانات لازم برای ورزش دانشجویان از ملزومات اصلی برنامه ریزی دانشگاه محسوب می شود که باید بدان توجه شود. توجه به نیازهای ورزشی دانشجویان را از بسیاری آسیبهای اجتماعی همچون اعتیاد دور می کند.

نیازهای پژوهش دانشجویان هم در بین خرده مقیاسهای هفت گانه پژوهش حاضر با فراوانی ۴۰ در اولویت سوم نیازها ذکر شده است. این امر نشان از علاقمندی و نیازمندی دانشجویان به دسترسی مناسب به منابع و کسب اطلاعات علمی- پژوهشی می باشد. شایسته است در این زمینه متولیان و برنامه ریزان دانشگاهی مبتنی بر این ضرورت بالنده، سرمایه گذاری های لازم را انجام دهند و اقدامات موثر و مثبتی همچون فراهم نمودن جدیدترین منابع علمی - پژوهشی، خلق زمینه های نوین پژوهش، ارائه پاداشهای معنوی و مادی در ازای انجام فعالیت های پژوهشی برتر دانشجویان و... را در برنامه های خود لحاظ نمایند. ازاین لحاظ دانشجویان از امکانات و فضای دانشگاه جهت انجام فعالیتهای فرهنگی رضایت ندارند.

در خصوص فعالیتهای مذهبی ملاحظه می‌شود که نسبت علاقمندان به زیارت اماکن متبرکه در مقایسه با برنامه‌های مذهبی نظیر سخنرانی دینی و کلاسهای آموزش قرآن و تواشیحی بیشتر است. این نکته می‌تواند در سیاست‌گذاری فرهنگی و نظام برنامه‌ریزی و تخصیص بودجه‌های فرهنگی مورد توجه قرار گیرد؛ چرا که به نظر می‌رسد جهت ترویج مفاهیم دینی و مبانی ارزشی جامعه برگزاری مراسم‌هایی مانند اردوهای تفریحی و زیارتی و انجام کارهای فرهنگی در آنها می‌تواند مثمرتر باشد.

در این خصوص باید مسئولان نیازهای دانشجویان را در ساختار آموزشی و فرهنگی درک کنند و توسعه در سطوح مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی در جامعه دانشگاهی مورد توجه قرار گیرد. این امر در تطابق با چارچوب نظری ارائه شده در این مقاله، دیدگاه شکاف‌های ساختاری و انسجام درونی **پارسونز** می‌باشد. هرچه انسجام ساختاری در درون سازمان فرهنگی-اجتماعی مانند دانشگاه از هم گسسته شود تابعیت ارزش‌ها و اطلاعات فرهنگی نظام فرهنگی کلان و خرد دانشگاه بهم خورده و از بین می‌رود. شخصیت‌های نظام عملکردهای پویا و هماهنگی ندارند. ناخواسته و بوجه عمدۀ متفرق و غیرانسجامی و گاه سرکشانه و اعتراضی عمل می‌نمایند. از آنجایی که شکوفایی انسان‌ها و تمدن‌ها از درون شکل می‌گیرد این انسجام در همه ساختارهای یک واحد مانند دانشگاه در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی و علمی باید شکل بگیرد. عدم سنخیت در ارائه پاسخ به نیازهای فرهنگی سبب توسعه نیافتگی و فراهم نشدن بستر مناسب در بالندگی فرهنگی در همه زمینه‌ها خواهد شد. به عبارت دیگر وجود تنش در قلمروهای فرهنگی مانع شکل‌گیری چیزی به نام انسجام درونی می‌گردد؛ و در نتیجه دانشگاه در جهت توسعه فرهنگی گام بر نخواهد داشت. با این وصف بازشناسی نیازهای فرهنگی، سازمان‌دهی و پاسخ دادن به آنها در زمینه بسترسازی‌های کاربردی از جمله مهم‌ترین راهبردهای مدیریتی دانشگاه‌هاست.

به نظر ما اگر تغییر در نگرش و دیدگاه‌های استادان در رابطه با ارزشهای علمی و فرهنگی به وجود آید، و فرآیند ارزشیابی آموزشی و پژوهشی در دانشگاه به صورت جدی بازنگری گردد؛ تلاش در جهت درک ظرفیت‌های فرهنگی (نیازها، باورها، آداب و رسوم فرهنگی و...) دانشجویان توسط مسئولین ارتقاء خواهد یافت. از این منظر بهترین فرصت‌ها برای تطابق خلاق و پویا با نیازهای زیستی-روحي، ارتباطی و مهارتی دانشجویان در بسترسازمان اجرایی دانشگاه فراهم خواهد شد.

Abstract:

The objective of this study was to examine the socio-economic determinants of women prisoners. The main question of this research is that socio-economic factors affect women prisoners? The main aim of providing solutions to reduce the phenomenon of crime among the women prisoners are sub-Bashd. This study examines crime rates in education, breaking apart the family's socio-economic backgrounds, inner religious beliefs. This study aims to examine the offense in terms of Durkheim, Sheldon, Merton... is used. The survey methodology and questionnaire were used to collect data.

The survey methodology and questionnaire were used to collect data. The population study of all women prisoners in the Tadan 102 persons in 1392 and because of the low sample size, sampling the census. To analyze the data, descriptive tables for hypothesis testing are used. T is an example.

Findings: The disintegration of the family, living in poor neighborhoods, religious beliefs, education, socio-economic and imprisonment of women there is a positive relationship meaningful.

Key words: crime, Deviance, Deviant, women prisoners

منابع

فارسی

- اسماعیلی، ر؛ ربیعی، ک. (۱۳۸۷). سنجش نیازهای فرهنگی اجتماعی دانش‌آموزان دختر شهر اصفهان، *فصلنامه علمی- پژوهشی فرهنگی- اجتماعی زنان*، شماره ۴۱
- بیرو، آ (۱۳۶۶)، *فرهنگ علوم اجتماعی*، ترجمه باقر ساروخانی؛ تهران: انتشارات کیهان
- خرازی آذر، ز. (۱۳۸۸). *نقش دانشگاه آزاد اسلامی در توسعه سیاسی*، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، معاونت پژوهشی، دفتر گسترش علم
- رجب زاده، ا. (۱۳۸۱). *رفتارهای فرهنگی ایرانیان*، دفتر طرح‌های ملی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- رسولی، م. (۱۳۸۳)، *نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشگاه الزهراء تهران*: مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران.
- روشه، گ. (۱۳۷۶)، *جامعه‌شناسی تالکوت پارسونز*، ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر، تهران: انتشارات تبیان.
- شعاری نژاد، ع. ا. (۱۳۶۴)، *فرهنگ علوم رفتاری*، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- شعبانی فمی، ح، (۱۳۸۰). *تحلیلی بر فرآیند تعیین نیازهای آموزشی-ترویجی زنان روستایی، ماهنامه جهاد*، شماره ۲۴۳، ۲۴۴ و ۲۴۵
- عباس‌زادگان، م. و ترک‌زاد، ج. (۱۳۷۹)، *نیازسنجی آموزشی در سازمان‌ها*، تهران: شرکت سهامی انتشار.
- فتحی واجارگاه، ک. (۱۳۸۱)، *نیازسنجی آموزشی؛ الگوها و فنون*، تهران: انتشارات اطلاعات.
- مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران، (۱۳۸۳) *واحد امیرکبیر*، بررسی نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تهران
- مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران، (۱۳۸۳) *واحد مشهد*، بررسی نیازهای فرهنگی دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد، تهران.
- مسجدجامعی، ا. (۱۳۸۷)، *اصول سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی ایران*، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

انگلیسی:

- Bartram, B. (2009). The Socio Cultural Needs of International Students in Higher Education: A Comparison of Staff and Student Views.
- Stephen, H., (2006), Global Issues in Higher education, e. *Journal U.S.A*, Available at: <http://usinfo.state.gov/journals/itgic/0206/ijge/ijge0206.pdf>.
- Suarez, T.M. (1991). Need Assessment Studies. International Encyclopedia of Curriculum. *Pergamon Press*. P 433-435.
- Terry, G. (2008); **Waquoit Bay National Estuarine Research Reserve Cultural Need Assessment**, Final Report.